
SUMMARIES

С. О. Козловський

СИСТЕМА ШКІЛ ТА ДЕРЖАВНИХ ЕКЗАМЕНІВ У СЕРЕДНЬОВІЧНОМУ КИТАЇ ЕПОХИ ДИНАСТІЇ ТАН

На основі письмових джерел VII–X ст. аналізується система шкіл та державних екзаменів у китайській державі епохи Тан. Висвітлюються основні ступені та ієрархія рангів у науково-чиновницькому соціумі тогочасної епохи, а також їхній вплив на китайське ранньосередньовічне суспільство.

Ключові слова: історія Китаю, середньовічний Китай, епоха Тан, освіта, екзамени.

С. О. Козловский

СИСТЕМА ШКОЛ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЭКЗАМЕНОВ В СРЕДНЕВЕКОВОМ КИТАЕ ЭПОХИ ДИНАСТИИ ТАН

На основании письменных источников VII–X вв. анализируется система школ и государственных экзаменов в китайской государстве эпохи Тан. Освещаются основные степени и иерархия рангов в научно-чиновничьем социуме того времени, а также их влияние на китайское раннесредневековое общество.

Ключевые слова: история Китая, средневековый Китай, эпоха Тан, образование, экзамены.

S. Kozlovskyu

THE SYSTEM OF SCHOOLS AND PUBLIC EXAMINATIONS IN THE MEDIEVAL CHINA OF TANG ERA

Based on written sources VII-X century, analyzes the system of schools and state examinations in Tang Dynasty Chinese state. Highlights the main stage and the hierarchy of ranks in scientific and bureaucratic society of that epoch, and their influence on early medieval Chinese society.

Keywords: history of China, medieval China, Tang Dynasty, education, exams.

С. А. Кошовий

РЕФОРМИ ШАН ЯНА ТА МИНУЛЕ ДЕРЖАВИ ЦІНЬ: ТЛУМАЧЕННЯ ЛЕЙДЕНСЬКОЇ СИНОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізована історіографія проблеми реформ Шан Яна та погляд на минуле держави Цін у викладі представників Лейденської синологічної школи. Наукові праці систематизовані за категоріями відповідно до їхнього зв'язку з темою. Визначено нерозкриті напрямки і перспективи подальшого дослідження теми.

Ключові слова: історіографія, історія Стародавнього Китаю, період Чжаньго, реформи Шан Яна, легізм, Лейденська школа синології.

С. А. Кошевой

РЕФОРМЫ ШАН ЯНА И ПРОШЛОЕ ГОСУДАРСТВА ЦИНЬ: ВЗГЛЯД ЛЕЙДЕНСКОЙ СИНОЛОГИЧЕСКОЙ ШКОЛЫ

В статье проанализирована историография проблемы реформ Шан Яна и взгляд на прошлое государства Цинь в изложении представителей Лейденской синологической школы. Научные труды систематизированы по категориям в соответствии с их связью с темой. Определены нераскрытые направления и перспективы дальнейшего исследования темы.

Ключевые слова: историография, история Древнего Китая, период Чжаньго, реформы Шан Яна, легизм, Лейденская школа синологии.

S. Koshovyi

REFORMS OF SHANG YANG AND THE PAST OF THE STATE OF QIN OF WARRING STATES PERIOD. VIEWS BY LEIDEN SCHOOL OF SINOLOGY

The article analyzes the historiography of the problem of Shang Yang's reform and State of Qin by scholars of Leiden school of sinology. Scientific papers were systematized in categories according to their connection with the theme. The article defines unexplored directions and prospects for further researches of the problem.

Key words: Historiography, history of Ancient China, Warring States period, reforms of Shang Yang, legalism, Leiden school of sinology.

В. Ю. Голод

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ВПЛИВ НА ГЛОБАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

У статті проаналізовані основні цілі та завдання міжнародних фінансових організацій, їхній позитивний та негативний вплив на глобальний та регіональний економічний розвиток, наведені критичні оцінки ряду відомих економістів, представлені ідеї щодо перспектив діяльності новоствореного Азійського банку інфраструктурних інвестицій. Зроблено висновок, що співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями буде максимально ефективним при відстоюванні національних інтересів у світовій економіці.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, валютно-кредитні відносини, МВФ, Світовий банк, Азійський банк розвитку, Азійський банк інфраструктурних інвестицій.

В. Ю. Голод

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ: ВЛИЯНИЕ НА ГЛОБАЛЬНОЕ И РЕГИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ

В статье проанализированы основные цели и задачи международных финансовых организаций, их положительное и отрицательное влияние на глобальное и региональное развитие, приведены критические оценки ряда известных экономистов, представлены идеи относительно перспектив деятельности новообразованного Азиатского банка инфраструктурных инвестиций. Сделан вывод, что сотрудничество с международными финансовыми организациями будет максимально эффективным при отстаивании национальных интересов в мировой экономике.

Ключевые слова: международные финансовые организации, валютно-кредитные отношения, МВФ, Мировой банк, Азиатский банк развития, Азиатский банк инфраструктурных инвестиций.

V. Golod

INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS: ITS IMPACT ON THE GLOBAL AND REGIONAL DEVELOPMENT

This article analyzes the main aims and tasks of the international financial organizations, its positive and negative impact on the global and regional economic development, cites the critical evaluations of the number of well-known economists, and presents the ideas about the prospects of the newly created Asian Infrastructure Investment Bank's activities. As a conclusion, the maximum efficiency from the cooperation with the financial organizations could be reached by defending the national interests in the world economy.

Keywords: international financial organizations, monetary relations, IMF, World Bank, Asian Development Bank, Asian Infrastructure Investment Bank.

О. А. Коваль

13-та П'ЯТИРІЧКА: КЛЮЧОВИЙ ЕТАП ПОБУДОВИ СУСПІЛЬСТВА СЕРЕДНЬОЇ ЗАМОЖНОСТІ В КИТАЇ

У статті проведено аналіз планів керівництва КНР щодо економічного та соціального розвитку на період 2016–2020 років на основі “Пропозицій з розробки 13-ї п’ятирічної програми народно-господарського і соціального розвитку”, затверджених 5-м пленумом ЦК КПК 18-го скликання в жовтні 2015 року. Згідно з планами 13-ї п’ятирічки КНР, до 2020 року повинна бути досягнута одна з головних цілей розвитку Китаю в нинішньому столітті – “всебічна побудова середньозаможного суспільства” з доходом на рівні 6 тис. доларів США (для мешканців міст) на основі “нового нормального” стану розвитку. Проаналізовано основні напрямки та нові концепції розвитку, яким у Китаї в найближчі роки буде приділена основна увага. Також зазначено найбільш суперечливі та проблемні моменти на шляху реалізації планів 13-ї п’ятирічки.

Ключові слова: програма 13-ї п’ятирічки КНР, КПК, розвиток, реформа, інновації, відкритість, екологія, координація, підвищення добробуту.

А. А. Коваль

13-я ПЯТИЛЕТКА: КЛЮЧЕВОЙ ЭТАП ПОСТРОЕНИЯ СРЕДНЕЗАЖИТОЧНОГО ОБЩЕСТВА В КИТАЕ

В статье проведен анализ планов руководства КНР экономического и социального развития на период 2016–2020 годов на основе “Предложений по разработке 13-й пятилетней программы народно-хозяйственного и социального развития”, утвержденного 5-м пленумом ЦК КПК 18-го созыва в октябре 2015 года. Согласно планам 13-й пятилетки КНР, к 2020 году должна быть достигнута одна из главных целей развития Китая в нынешнем столетии – “всестороннее построение среднезажиточного общества” со среднедушевым доходом на уровне более 6 тыс. долларов США (для жителей городов) на основе “нового нормального” состояния развития. Проанализированы основные направления и новые концепции

уровне, что связано с коллективной идентичностью и престижем страны. Показано, что в результате проведенных дискуссий в китайском научном дискурсе сформировались два подхода к применению “мягкой силы” – это контрмеры американской “мягкой силе” и средство для достижения Китаем статуса мировой державы. Отмечена специфика китайского варианта “мягкой силы”: 1) огромное внимание данной концепции уделяется лицами, принимающими государственные решения и/или влияющими на общественное мнение; 2) китайский дискурс в значительной степени соответствует концептуальной основе теории Дж. Ная, но не ограничивается ней; 3) китайский дискурс часто действует в национальном контексте и используется для внутривнутриполитических целей, в отличие от первичной формулировки Дж. Ная в отношении эффективности “мягкой силы” для достижения внешнеполитических целей; 4) “мягкая сила” в изложении китайских аналитиков по-прежнему остается слабым звеном, поскольку в основном используется для “оборонных” целей – исправления образа Китая в мире: борьба с ложными представлениями и ответ на культурные и политические успехи Запада в Китае.

Ключевые слова: мягкая сила, внешняя политика, Пекинский консенсус, мирное развитие, китайская цивилизация.

V. Kiktenko

THE ROLE OF THE “SOFT POWER” THEORY TO CREATE A CHINA’S NEW IMAGE

This article explores the question of how China seeks to project its “soft power” in the process of creating its new image at the global level, due to the collective identity and prestige of the country. It is shown that as a result of discussions in the Chinese scientific discourse two approaches to the use of “soft power” were formed: a countermeasure to American “soft power” and a means for achieving the status of China as a world power. It is noted that a Chinese version of “soft power” has specific features: 1) official policymakers and public figures pay much attention to it; 2) Chinese discourse largely corresponds to the conceptual basis of the J. Nye’s theory, but it is not limited thereto; 3) the Chinese discourse often operates in a national context and is used for domestic purposes unlike the original wording of J. Nye about the effectiveness of “soft power” in achieving foreign policy goals; 4) “soft power” as presented by Chinese analysts, remains the weakest link because it is mainly used for “defensive” purposes – correcting the image of China in the world: fighting misconceptions and response to cultural and political achievements of the West in China.

Keywords: soft power, foreign policy, Beijing Consensus, peaceful rise, Chinese civilization.

M. A. Таран

ТЕМА “ПРАВ ЛЮДИНИ” В АМЕРИКАНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ВІДНОСИНАХ: СУПЕРЕЧНОСТІ Й ДІАЛОГ ДВОХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНО-ІСТОРИЧНИХ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ

Відносини між США та Китаєм є найважливішими двосторонніми відносинами в сучасній системі світоустрою. І проблеми, пов’язані з “правами людини”, – являються одні з критичних у них. Автор статті намагається довести, що

суперечності навколо теми прав та свобод громадян породжені різним цивілізаційно-історичним досвідом обох країн.

Ключові слова: американсько-китайські відносини; права людини; цивілізаційно-історичні відмінності.

М. А. Таран

ТЕМА “ПРАВ ЧЕЛОВЕКА” В АМЕРИКАНО-КИТАЙСКИХ ОТНОШЕНИЯХ: ПРОТИВОРЕЧИЯ И ДИАЛОГ ДВУХ ЦИВИЛИЗАЦИОННО-ИСТОРИЧЕСКИХ ИДЕНТИЧНОСТЕЙ

Отношения между США и Китаем представляются наиболее важными билатеральными отношениями в современной системе мироустройства. И проблемы, связанные с “правами человека”, фигурируют в них как одни из наиболее критических. Автор статьи пытается доказать, что противоречия вокруг темы прав и свобод граждан производные от разного цивилизационно-исторического опыта обеих стран.

Ключевые слова: американо-китайские отношения; права человека; цивилизационно-исторические отличия.

М. Таран

U.S. – CHINA RELATIONS AND HUMAN RIGHTS ISSUE: CONTRADICTIONS AND DIALOGUE OF TWO UNALIKE CIVILIZATION-HISTORICAL IDENTITIES

U.S. – China relations are the most significant bilateral relations of contemporary interstate system. The Human rights issues are quite topical and one of the most crucial in them. The Author of this paper proposes civilization-historical framework as an attempt to comprehend the complexity of this matter in Sino-American relations.

Key words: U.S. – China relations; human rights issue; civilization-historical features.

Е. Н. Шевченко

НОВАЯ КИТАЙСКАЯ ДИПЛОМАТИЯ И ЕЕ ВЫЗОВЫ

Статья посвящена новой китайской дипломатии и ее вызовам. Представлены новые тенденции и изменения в зарубежной политике китайского руководства. Доклад и план руководства КНР, представленные в марте 2015 г. во время “двух сессий”, стали новым “поворотным пунктом” в региональном и глобальном развитии Китая. Проект “Один пояс, один путь” может быть новым инструментом для Китая в продвижении мировой безопасности и стабильности.

Наращивая свой экономический потенциал и мировое влияние, Китай столкнется как с внутренними, так и с внешними вызовами уже в ближайшем будущем.

Ключевые слова: китайская дипломатия, экономика, две сессии, Шелковый путь.

О. М. Шевченко

НОВА КИТАЙСЬКА ДИПЛОМАТІЯ ТА ЇЇ ВИКЛИКИ

Стаття присвячена новій китайській дипломатії та її викликам. Окреслені нові тенденції та зміни в закордонній політиці китайського керівництва. Доповідь та

план керівництва КНР, представлені в березні 2015 року під час “двох сесій”, стали новим “поворотним пунктом” у регіональному та глобальному розвитку Китаю. Проект “Один пояс, один шлях” може бути новим “інструментом” для Китаю у просуванні світової безпеки і стабільності.

Нарощуючи свій економічний потенціал і світовий вплив, Китай зіштовхнеться як із внутрішніми, так і зовнішніми викликами вже у найближчому майбутньому.

Ключові слова: китайська дипломатія, економіка, дві сесії, Шовковий шлях.

O. Shevchenko

NEW CHINESE DIPLOMACY AND ITS CHALLENGES

The article is dedicated to the new Chinese diplomacy and its main challenges. New tendencies and changes in foreign policy of Chinese Government are outlined. Governmental reports of two sessions of NPC and CPPCC of results and plans March 2015 became a new “inflection point” to Chinese regional and global development. “One Belt, One Road” initiative might be a new “tool” for China to provide global security leadership in promoting worldwide stability.

Increasing its economic potential and global influence China is to face new serious both domestic and global challenges in the nearest future.

Key words: Chinese diplomacy, economy, two sessions, Silk Road.

C. B. Капранов

КИТАЙ В ІДЕОЛОГІЇ РАНЬОГО ЯПОНСЬКОГО ПАНАЗІАТИЗМУ

Статтю присвячено місцю і значенню Китаю в ідеології японського паназіатизму в період формування цього напрямку (1868–1900 рр.). Особливу увагу у статті приділено першій паназіатистській організації, Товариству сприяння розвитку Азії (*Сін’ася*), та її наступниці, Асоціації розвитку Азії (*Коакай*). Крім того, розглянуто ідеологічні аспекти діяльності раннього Товариства Темного океану (*Геніося*), Товариства Сходу (*Тохо кьокай*), Асоціації спільної культури Східної Азії (*Тоа добункай*) тощо. Також у статті проаналізовано зміни, які сталися внаслідок Японсько-китайської війни 1894–1895 рр. і призвели до посилення імперіалістичного напрямку в паназіатському русі. У цьому контексті на увагу заслуговує Коноє Ацумаро. Насамкінець розглянуто погляди просвітників та лібералів, пов’язаних із Рухом за свободу і народні права (*Дзію мінкен ундо*), серед яких можна виділити Фукудзаву Юкіці, Таруї Токіці, Уекі Еморі, Накае Цьоміна та ін.

Ключові слова: паназіатизм, Японія, Китай, японсько-китайські стосунки, японська суспільно-політична думка.

C. B. Капранов

КИТАЙ В ИДЕОЛОГИИ РАННЕГО ЯПОНСКОГО ПАНАЗИАТИЗМА

Статья посвящена месту и значению Китая в идеологии японского паназиятизма в период формирования этого направления (1868–1900 гг.). Особое внимание в статье уделено первой паназиятской организации, Обществу содействия развитию Азии (*Синъася*), и ее преемнице, Ассоциации развития Азии (*Коакай*). Кроме того, рассмотрены идеологические аспекты деятельности раннего Общества Темного океана (*Гэнъёся*), Общества Востока (*Тохо кёкай*), Ассоциации общей культуры Восточной Азии (*Тоа добункай*) и др. Также в статье проанализированы

изменения, произошедшие в результате Японо-китайской войны 1894–1895 гг. и приведшие к усилению империалистического направления в паназиатском движении. В этом контексте внимания заслуживает Коноэ Ацумаро. В конце рассмотрены взгляды просветителей и либералов, связанных с Движением за свободу и народные права (*Дзю минкэн ундо*), среди которых можно выделить Фукудзава Юкити, Таруи Токити, Уэки Эмори, Накаэ Тёмин.

Ключевые слова: паназиатизм, Япония, Китай, японско-китайские отношения, японская общественно-политическая мысль.

S. Kapranov

CHINA IN THE IDEOLOGY OF EARLY JAPANESE PAN-ASIANISM

The article is devoted to the place and meaning of China in the ideology of Japanese Pan-Asianism during the formation of this trend (1868–1900). Particular attention is paid to the first Pan-Asianist organization Association for the Advancement of Asia (*Sin'asha*) and its successor, Raising Asia Society (*Koakai*). Also, the ideological aspects of the early Dark Ocean Society (*Genyosha*), Oriental Society (*Toho kyokai*), East Asian Common Culture Society (*Toa dobunkai*) etc. are considered. The article also analyzes the changes that have occurred as a result of Japan-Chinese War of 1894–1895, and led to a strengthening of the imperialist tendency in the Pan-Asian movement. In this context, Konoe Atsumaro's ideas deserve attention. Finally, the views of educators and liberals associated with the Movement for Freedom and People's Rights (*Jiyu minken undo*), such as Fukuzawa Yukichi, Tarui Tokichi, Ueki Emor, and Nakae Chomin are considered as well.

Key words: Pan-Asianism, Japan, China, Japan-China relations, Japanese socio-political thought.

B. A. Мусійчук

ВІДНОСИНИ З КНР У В'ЄТНАМСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Досліджено політичний дискурс В'єтнаму стосовно оцінок історичного поступу і сучасного стану в'єтнамо-китайських відносин (починаючи зі встановлення дипломатичних відносин з КНР у 1950 р. і донині). Залучені документи та промови діючих та колишніх в'єтнамських політиків, що дає змогу оцінити об'єкт дослідження з різних ракурсів. Особлива увага звертається на визначальний вплив історичних умов та глобальних світових стратегій на в'єтнамо-китайські взаємини та їхню політичну оцінку. Виявлено, що на різних етапах відносин між двома державами відбувались кардинальні зміни у ставленні до країни-сусіда – від родинно-дружніх до відкрито ворожих і навпаки.

Ключові слова: В'єтнам, Китай, дипломатичні відносини, політичний дискурс, кордон, Південно-Китайське море, дружба, конфлікт, сусідство.

B. A. Мусійчук

ОТНОШЕНИЯ С КНР ВО ВЬЕТНАМСКОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Исследован политический дискурс Вьетнама относительно оценок исторического развития и современного состояния вьетнамо-китайских отношений (начиная с установления дипломатических отношений с КНР в 1950 г. и по сей день).

Привлечены документы и речи действующих и бывших вьетнамских политиков, которые позволяют оценить объект исследования с разных ракурсов. Особое внимание обращается на определяющее влияние исторических условий и глобальных мировых стратегий на вьетнамо-китайские отношения и их политическую оценку. Выявлено, что на разных этапах взаимоотношений между двумя государствами происходили кардинальные изменения в отношении к стране-соседу – от семейно-дружественных до открыто враждебных и наоборот.

Ключевые слова: Вьетнам, Китай, дипломатические отношения, политический дискурс, граница, Южно-Китайское море, дружба, конфликт, соседство.

V. Musiychuk

RELATIONS WITH CHINA IN VIETNAMESE POLITICAL DISCOURSE

The article studies political discourse of Vietnam on the assessments of the historical development and current state of Vietnam-China relations (starting with the establishment of diplomatic relations with China in 1950 and to this day). The documents and speeches of existing and former Vietnamese politicians, enabling to evaluate the research object from different angles. Also, special attention is paid to determining the impact of historical conditions and global strategies for the Vietnam-China relations and their political assessment. It was revealed that at various stages of the relations between the two countries occurred fundamental changes in attitudes towards neighboring country from family-friendly to openly hostile and vice versa.

Keywords: Vietnam, China, diplomatic relations, political discourse, border, South China Sea, friendship, conflict, neighborhood.

О. Д. Огнева

ДОЛОННОР В МИНУЛОМУ І НИНІ (ТАНКА КАЛАЧАКРИ З КОКА СУМЕ)

Стаття присвячена танці Калачакра з Музею мистецтв імені Богдана і Варвари Ханенків (Київ). На підставі її опису встановлено місце походження – Долон-нор (Автономний район Внутрішня Монголія, Китай), ім'я першого власника – Ганс Хассо Фельтейм (1885–1956), німецький індолог, антропософ і мандрівник. Верхній поріг її створення – 30-ті роки 20 сторіччя, коли Фельтейм мандрував Центральною Азією. Танка є рідкісною, оскільки належала до одного з храмів Долон-нора, який був знищений під час військових подій на теренах Внутрішньої Монголії. Фельтейм обрав сюжет танки під впливом зовнішніх обставин, антропософських ідей та східного містицизму.

Ключові слова: Внутрішня Монголія, Долоннор, танка, Калачакра, Ганс Хассо Фельтейм.

Е. Д. Огнева

ДОЛОННОР В ПРОШЛОМ И НАСТОЯЩЕМ (ТАНКА КАЛАЧАКРЫ ИЗ КОКА СУМЭ)

Статья посвящена танке Калачакра из музея искусств имени Богдана и Варвары Ханенко (Киев). На основе её описания установлены место происхождения – Долон-нор (Автономный район Внутренняя Монголия, Китай), имя первого владельца – Ганс Хассо Фельтейм (1885–1956), немецкий индолог, антропософ и

путешественник. Верхний порог её создания – 30-е годы 20 столетия, когда Фельтейм путешествовал по Центральной Азии. Танка уникальна, поскольку принадлежала одному из храмов Долоннора, уничтоженному во время военных действий на территории Внутренней Монголии. Фельтейм выбрал сюжет танки под влиянием внешних обстоятельств, антропософских идей и восточного мистицизма.

Ключевые слова: Внутренняя Монголия, Долоннор, танка, Калачакра, Ганс Хассо Фельтейм.

O. Ohnieva

DOLONNOR'S PAST AND PRESENT (THANGKA OF KALACHAKRA FROM COCA SUME)

Article is devoted to Kalachakra thangka from Art Museum named after Bogdan and Varvara Khanenko (Kiev). Based on its description there are set the place of origin – Dolon-nor (Inner Mongolia Autonomous Region, China) and the name of the first owner – Hans Hasso Valdgaim (1885–1956), German Indologist, Anthroposophist and traveller. The upper limit of its creation is the 30s of the 20th century, when Valdgaim traveled through Central Asia. Thangka is unique because belonged to one of Dolon-nor temples destroyed during the war in Inner Mongolia. Valdgaim chose thangka's plot under the influence of external circumstances, antroposophical ideas, and eastern mysticism.

Keywords: Inner Mongolia, Dolonnor, thangka, Kalachakra, Hans Hasso von Veltheim.

I. B. Отрощенко

ТРАДИЦІЙНІСТЬ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ КАЗАХСЬКОЇ ЕТНІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ КНР ХХІ ст. У КАЗАХСТАНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ

У наукових розвідках казахстанських істориків, етнологів, соціологів, політологів казахи КНР, здебільшого, постають як носії традиційної культури та втілення національної самобутності. Казахстанським дослідникам імпонує, що збережені впродовж трагічного ХХ ст. і відновлені за останні десятиліття модернізації традиційна культура та форми господарювання китайських казахів мають розвиток та солідну державну підтримку. Низка китайських ініціатив, як-то розвиток етнографічного туризму, включення об'єктів культурної спадщини казахського народу до списків нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, сприймаються як корисний досвід, вартий запозичення. Побудовані на польових дослідженнях та інтерв'ю з китайськими казахами й оралманами казахстанські наукові розвідки засвідчують подвійність, неоднозначність ситуації: так, за послідовної модернізації китайського суспільства добробут китайських казахів зростає, вони мають всі можливості для розвитку своєї національної культури і водночас стрімкий економічний розвиток СУАР, урбанізація, розбудова туристичної інфраструктури, щонайменше, видозмінюють традиційні форми господарства разом зі споконвічними землями казахських номадів, фактично наближуючи автентичну казахську громаду до втрати своєї національної самобутності.

Ключові слова: казахи, КНР, Казахстан, культура, кочівники, седентаризація, туризм.

И. В. Отрощенко

ТРАДИЦИОННОСТЬ И МОДЕРНИЗАЦИЯ КАЗАХСКОЙ ЭТНИЧЕСКОЙ ОБЩНОСТИ КНР В XXI ВЕКЕ В КАЗАХСТАНСКОЙ ИСТОРИОГРАФИИ

В научных трудах казахстанских историков, этнологов, социологов и политологов казахи КНР, большей частью, предстают как носители традиционной культуры и воплощение национальной самобытности. Казахстанским исследователям импонирует, что сохраненные в течение трагического XX века и восстановленные за последние десятилетия модернизации традиционная культура и формы хозяйствования китайских казахов развиваются и имеют солидную государственную поддержку. Некоторые китайские инициативы, например развитие этнографического туризма, включение объектов культурного наследия казахского народа в списки нематериального культурного наследия ЮНЕСКО, воспринимаются как полезный опыт, достойный заимствования. Казахстанские публикации, построенные на полевых исследованиях, фиксируют двойственность, неоднозначность ситуации: да, при последовательной модернизации китайского общества благосостояние китайских казахов возрастает, они имеют все возможности для развития своей национальной культуры. Вместе с тем стремительное экономическое развитие СУАР, урбанизация, развитие туристической инфраструктуры, по меньшей мере, видоизменяют традиционные формы хозяйства вместе с извечными землями казахских номадов, фактически приближая аутентичную казахскую общину к потере своей национальной самобытности.

Ключевые слова: казахи, КНР, Казахстан, культура, кочевники, седентаризация, туризм.

I. Otroshchenko

TRADITIONAL CHARACTER AND MODERNIZATION OF THE CHINESE KAZAKHS (XXI century) IN THE KAZAKHSTAN HISTORIOGRAPHY

In proceedings of the Kazakhstan historians, ethnologists, sociologists and political scientists Kazakhs of the People's Republic of China, mostly, appear as carriers of traditional culture and an embodiment of national originality. The Kazakhstan researchers are impressed that kept during the tragical XXth century and restored for last decades of the modernisation traditional culture and forms of managing of the Chinese Kazakhs develop and have solid state support. Some Chinese initiatives, for example, development of ethnographic tourism, the inclusion of objects of a cultural heritage of the Kazakh people in lists of a non-material cultural heritage of UNESCO, are perceived as the useful experience, worthy loans. The Kazakhstan publications constructed on field researches fix a duality, ambiguity of the situation: yes, at consecutive modernisation of the Chinese society well-being of the Chinese Kazakhs increases, they have all possibilities for development of the national culture. At the same time prompt economic development of SUAR, urbanization, development of a tourist infrastructure, at least, alter traditional farm patterns together with the immemorial territories of Kazakh nomads, actually approaching an authentic Kazakh community to lose of the national originality.

Keywords: Kazakhs, PRC, Kazakhstan, culture, nomads, sedentarization, tourism.

Е. В. Гобова

КОНЦЕПТУАЛЬНІ МЕТАФОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ СТОСУНКІВ ГОНКОНГУ ТА МАТЕРИКОВОЇ ЧАСТИНИ КНР (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУКОВАНИХ ЗМІ)

У пропонованій статті ми зробили спробу класифікації та аналізу концептуальних метафор відносин Гонконгу та материкової частини Китаю. Для повноцінного відстеження матеріалів необхідно було розглянути особливості номінацій материкового Китаю в медіа-просторі Гонконгу в контексті розвитку відносин між особливим автономним округом Гонконг та Китайською Народною Республікою за останнє десятиліття. На відміну від типового дослідження концептуальних метафор у відносинах між двома країнами, у випадку з Гонконгом та КНР визначення пошукових ключових слів ускладнюється відсутністю однозначного терміна на позначення Китаю та китайців, що стосується винятково материкової частини.

Ключові слова: концептуальні метафори, Гонконг, материковий Китай, ЗМІ Гонконгу.

Е. В. Гобова

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ МЕТАФОРЫ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ ГОНКОНГОМ И МАТЕРИКОВЫМ КИТАЕМ (НА МАТЕРИАЛАХ ПЕЧАТНЫХ СМИ)

В предложенной статье сделана попытка классификации и анализа концептуальных метафор отношений Гонконга и материковой части Китая. Для полноценного отслеживания материалов необходимо было рассмотреть особенности номинаций материкового Китая в медиа-пространстве Гонконга в контексте развития отношений между специальным автономным округом Гонконг и КНР за последнее десятилетие. В отличие от типичного исследования концептуальных метафор в отношениях между двумя странами, в случае с Гонконгом и КНР определение ключевых слов для поиска усложняется отсутствием однозначного термина, обозначающего исключительно материковый Китай или его жителей.

Ключевые слова: концептуальные метафоры, Гонконг, материковый Китай, СМИ Гонконга.

Ye. Hobova

CONCEPTUAL METAPHORS FOR HONG KONG AND MAINLAND CHINA RELATIONS (BASED ON THE MATERIALS OF PRINTED MEDIA)

The paper is an attempt of classifying and analyzing conceptual metaphors of relations between Hong Kong and the Mainland China. For an effective monitoring of materials it was necessary to specify the nominations used for Mainland China in the media of Hong Kong in the context of the connections development between the SAR and the PRC during the last decade. Unlike a typical collection and analysis of conceptual metaphors describing ties between two countries, in this case the search was complicated due to most terms for “Mainland China” having broader meanings with only several keywords designated exclusively.

Keywords: conceptual metaphors, Hong Kong, Mainland China, Hong Kong media.

С. А. Зайченко

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУЧАСНОГО КИТАЙСЬКОГО КІНЕМАТОГРАФУ

Стаття присвячена дослідженню особливостей перекладу китайського кінематографу на прикладі художнього фільму “Синій паперовий змії” («蓝风筝») сучасного кінорежисера Тяня Чжуанчжуана (田壮壮). Ця кінострічка повною мірою віддзеркалює культурно-історичні процеси, що відбулися в Китаї в 50–60-х роках ХХ століття. Об’єктом дослідження є переклад художнього синофільму як провідник новаторських ідей у сфері перекладацької діяльності. Предмет дослідження – лексико-семантичні і граматичні труднощі адекватного перекладу кінострічки “Синій паперовий змії” на підґрунті соціально-політичних та культурних перетворень у китайському суспільстві в середині ХХ століття. Мета роботи полягає у виявленні та дослідженні лінгвістичних і екстралінгвістичних аспектів перекладу китайського кінематографу на базі методології і концепцій російських та зарубіжних вчених-синологів, а також в аналізі перекладацьких трансформацій, необхідних під час кіноперекладу. Висновки цієї роботи за допомогою аналітико-оціночного (безпосередній аналіз фрагментів тексту з подальшим узагальненням результатів) методу дослідження дозволять сформулювати оптимальну тактику і стратегію перекладу китайського кінематографу. Актуальність дослідження обумовлена, з одного боку, недостатньою вивченістю проблеми перекладу творів сучасного китайського кіномистецтва, а також дефіцитом загальнодоступних, авторитетних і вартих довіри джерел, з іншого боку – необхідністю висвітлення питання одночасно на теоретичній і практичній основах, зокрема тому, що такі аспекти кіноперекладу на сьогоднішній день не досить масово представлені в прикладних наукових дослідженнях.

Ключові слова: кінопереклад, китайський кінематограф, Тянь Чжуанчжуан, перекладацькі стратегії, лінгвокультурологія.

С. А. Зайченко

Особенности перевода современного китайского кинематографа

Статья посвящена исследованию особенностей перевода китайского кинематографа на примере художественного фильма “Синий воздушный змей” («蓝风筝») современного кинорежиссера Тяня Чжуанчжуана (田壮壮). Эта кинолента в полной мере отражает культурно-исторические процессы, происходившие в Китае в 50–60-х годах ХХ века. Объектом исследования является перевод художественного синофильма как проводник новаторских идей в сфере переводческой деятельности. Предмет исследования – лексико-семантические и грамматические трудности адекватного перевода киноленты “Синий воздушный змей” на почве социально-политических и культурных преобразований в китайском обществе середины ХХ века. Цель исследования заключается в выявлении и изучении лингвистических и экстралингвистических аспектов перевода китайского кинематографа на базе методологии и концепций российских и зарубежных ученых-синологов, а также в анализе переводческих трансформаций, необходимых при кинопереводе. Выводы данной работы с помощью аналитико-оценочного метода исследования позволят определить оптимальную тактику и стратегию перевода китайского кинематографа. Актуальность исследования обусловлена, с одной

стороны, недостаточной изученностью проблемы перевода произведений современного китайского киноискусства, а также дефицитом общедоступных, авторитетных и заслуживающих внимания источников, с другой стороны – необходимостью освещения вопроса одновременно на теоретической и практической основах, особенно потому, что такие аспекты киноперевода на сегодняшний день не достаточно массово представлены в прикладных научных исследованиях.

Ключевые слова: киноперевод, китайский кинематограф, Тянь Чжуанчжуан, переводческие стратегии, лингвокультурология.

S. Zaichenko

SPECIFICITY OF TRANSLATION TECHNIQUES AND STRATEGIES USED WHEN TRANSLATING CHINESE FILMS

Relevance of research is determined by an observable deficiency of authoritative observations on the art of film translation en masse and Chinese cinema specifically. It is common knowledge that research issue is insufficiently explored in the post-Soviet space. Topic of the research is framed as follows: Specificity of translation techniques and strategies used when translating Chinese feature films. Apropos of this, the cult Chinese film director Tian Zhuangzhuang's (田壮壮) famous movie called "The Blue Kite" (蓝风筝) is being analyzed. This movie requires comprehensive investigation, because it reflects socio-cultural and historical processes taking place in China during the 1950s and 60s. Object of research – Chinese feature film translation as a process of generating innovative ideas in the field of translation studies. Subject of research – grammatical, lexical and stylistic difficulties of translation of Tian Zhuangzhuang's movie. Research target lies in disclosure, comprehensive analysis and systematization of linguistic and extra-linguistic aspects of translation of Chinese movies. Besides, this paper aims at analyzing specific translation strategies and techniques used during the translation process of "The Blue Kite" into Ukrainian. In order to come up to a reasonably sufficient conclusion, various socio-historical and cultural contributing factors must be considered. Additionally, present research employs a theoretical-experimental basis from the standpoint of a wide range of sciences: translation studies, ethno-linguistics, comparative linguistics and linguo-culturology. Results of research constitute a theoretical and practical foundation for a multiple-lens approach towards translation of Chinese films and for a comprehensive investigation of the art of film translation from an intercultural perspective. Besides, conclusions may be used in comparative linguistics, which is essential for strengthening the intercultural dialogue and enhancing mutual understanding between the two cultures.

Keywords: film translation, Chinese cinema, Tian Zhuangzhuang, translation techniques, linguoculturology.

Ю. В. Патлань

ПРО РОЛЬ ПЕРЕКЛАДІВ ЛУ СІНЯ У ВИВЧЕННІ ТА ВИДАННІ ТВОРІВ ВАСИЛЯ ЄРОШЕНКА В СРСР ТА НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ

У статті вперше подано огляд та аналіз основних збірок Єрошенка, виданих з 1962-го до 2014 року. Розкрито причини підготовки перекладів текстів пись-

менника російською мовою за китайськими перекладами Лу Сіня. За архівними документами з'ясовано принципи укладання Р. С. Белоусовим першої збірки В. Я. Єрошенка “Сердце орла” (1962) та вплив їх на всі наступні видання текстів письменника. Подано аналіз нової збірки – “Книга сказок” (2014), до якої знову увійшли переклади з перекладів Лу Сіня. Зроблено висновок, що книги В. Я. Єрошенка фахівці мають готувати текстологічно за оригіналами текстів письменника японською мовою та есперанто зі збереженням структури збірок 1920-х років. Видання ж за перекладами мають включати коментар та аналіз особливостей мови Лу Сіня, його праці упорядника та коментатора прижиттєвих китайських видань Єрошенка.

Ключові слова: В. Я. Єрошенко, Лу Сінь, Р. С. Белоусов, текст, переклади, текстологія, “Сердце орла”, “Книга сказок”.

Ю. В. Патлань

О РОЛИ ПЕРЕВОДОВ ЛУ СИНЯ В ИЗУЧЕНИИ И ИЗДАНИИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ВАСИЛИЯ ЕРОШЕНКО В СССР И НА ПОСТСОВЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ

В статье впервые дан обзор и анализ основных сборников Ерошенко, изданных с 1962-го по 2014 год. Раскрыты причины подготовки переводов текстов писателя на русский язык по китайским переводам Лу Синя. По архивным документам выявлены принципы составления Р. С. Белоусовым первого сборника В. Я. Ерошенко “Сердце орла” (1962) и влияние их на все последующие издания текстов. Дан анализ нового сборника – “Книга сказок” (2014), куда вновь вошли переводы с переводов Лу Синя. Сделан вывод, что книги В. Я. Ерошенко специалисты должны готовить текстологически по оригиналам текстов писателя на японском языке и эсперанто с сохранением структуры сборников 1920-х годов. Издания же с переводов должны включать комментарий и анализ особенностей языка Лу Синя, его работы составителя и комментатора прижизненных китайских изданий Ерошенко.

Ключевые слова: В. Я. Ерошенко, Лу Синь, Р. С. Белоусов, текст, переводы, текстология, “Сердце орла”, “Книга сказок”.

Yu. Patlan

ON THE ROLE OF LU XUN'S TRANSLATIONS IN THE RESEARCH AND PUBLICATION OF TEXTS OF VASILY EROSHENKO IN THE USSR AND IN THE POST-SOVIET STATES

The paper for the first time provides an overview and analysis of the most important Eroshenko's storybooks published from 1962 until 2014. The reasons for using the Chinese translations made by Lu Xun for the publications of the Russian writer are explained. Using archive documents, we disclose the principles used by R. S. Belousov for the publication of “Eagle's Heart” (1962), the first collection of V. Ya. Eroshenko's works in Russian, and their influence on all subsequent publications of his texts. The analysis of the new collection, “The Book of Fairy Tales” (2014), which included re-translations from the translations of Lu Xun, is made. It is concluded that it should be better to publish Eroshenko's works using the original texts in Japanese and Esperanto

and preserving the structure of collections published in 1920s. When using Lu Xun translations, it is better to include commentaries and to analyze the features of his style and language, as well as his work as the composer and commentator of Eroshenko's intravital works published in Chinese books.

Keywords: V. Ya. Eroshenko, Lu Xun, R. S. Belousov, text, translations, textology, "Eagle's Heart", "The Book of Fairy Tales".